

Pető András és Hári Mária francia nyelvű levelei a Kar könyvtárában

Hollósy Helga

Amikor 1989-ben franciatanárként kapcsolatba kerültem a Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézetével (ma Semmelweis Egyetem Pető András Kar), az intézmény főigazgatója dr. Hári Mária volt.

Visszagondolva, a rendkívüli hitelesség és a puritánság az első két dolog, ami személyiségéről eszembe jut.

Teljesen más volt ugyan a tanult szakmánk (ő orvosként végzett, én pedig bölcsészkarra jártam), de legalább egy közös pont biztosan volt az érdeklődésünkben: a francia nyelv, a francia kultúra ismerete és szeretete. Ezt a nyelvet mindketten gyerekkorunk óta tanultuk, tehát nem csak holmi „iskolai tantárgy” volt a számunkra, hanem annál valami sokkal több: nekem az egész pályaválasztásomat, szakmai életemet is meghatározta.

Hári Mária akkor már nyugdíj előtt állt, én pedig pályakezdő voltam, tehát mind életkorban, mind a szakmánkat illetően távol álltunk egymástól, mégis mindig úgy éreztem, hogy amihez én értek, az amolyan „szívügye”, különösen fontos az ő számára és lényegesnek tartja, hogy legyen az intézményben valaki, aki a francia nyelvvel és annak oktatásával foglalkozik.

Tudtam, hogy francia szakmai folyóiratokat is járatott, ami igencsak ritka volt azokban az időkben (de talán még ma sem túlzottan gyakori).

Akkoriban – mivel egyre nagyobb lett ezekre a nemzetközi igény – készültek a Pető Intézetet idegen nyelven bemutató filmek. Hári Mária számára teljesen természetes volt az, hogy a filmnek francia nyelven is el kell készülnie és én kaptam azt a megtisztelő feladatot, hogy a filmhez a hangomat adhattam. Hári doktornő írta meg a francia szöveget, tehát egy már készre írt változatot kaptam és azt nekem kellett felolvasnom a képkockák alá. A film elkészítésén napokig dolgoztunk. Az ekkor készült francia nyelvű film DVD-n a birtokomban van: ma is szoktuk használni a francia szaknyelv órákon.

A konduktív nevelés, mint fogalom, mintegy harminc éve jelent meg Franciaországban. Mára elsősorban az érintett családok körében vált ismertté.

A Wikipédia jelenleg (2022. október) az alábbi helyszíneket említi, mint olyanokat, ahol biztosan alkalmazzák Franciaországban a konduktív pedagógiát.

Egész évben nyitva tartó, állandó központok:

2008 óta: L'association EHM, Enfance Handicap Moteur de Pouilly-sur-Loire (Nièvre)

2012 óta: L'association Honorine Lève-Toi/Centre d'éducation conductive de Bayeux (Calvados), ahol halmozottan sérült gyerekekkel is foglalkoznak

2015 óta: Le CEC du Gard à Clarensac (Gard)

2015 óta: La Maison Escargot à Plédéliac (Côtes-d'Armor)

2016 óta: Le CEC du Grand Est-à Bellemagny (Haut-Rhin) et le CEC du Tarn/La Maison des Petits Pas à Labruguière (Tarn)

2020-ban egy új egyesület nyitott iskolát Párizsban (CEC Paris)

2021 óta: L'association CEC Nouvelle Aquitaine, Marcheprime (Gironde).

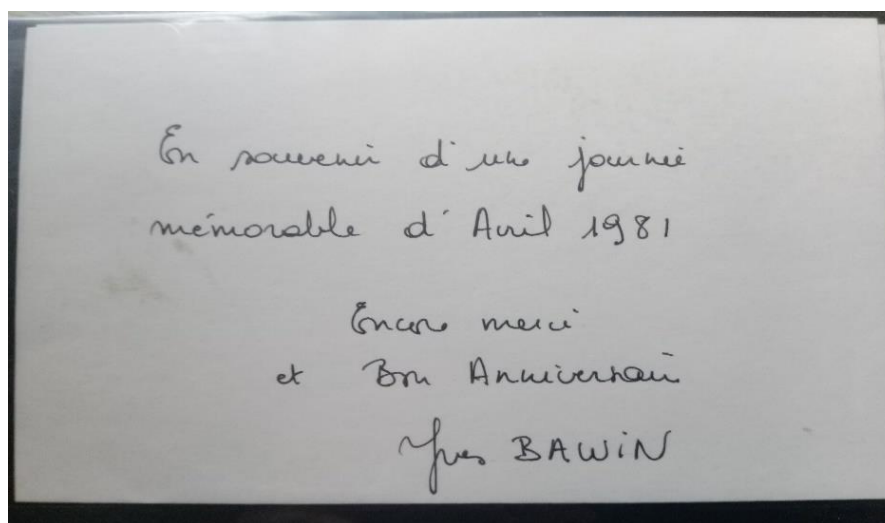
Ideiglenes központok:

L'AFPEC de Laval (Mayenne) és L'association SEIMC de Maucombe (Seine-Maritime)¹

A konduktív pedagógiával történő fejlesztést végző intézmények száma Franciaországban állandó változásban van. A jelenleg meglévők rendszerint a konduktív nevelésben érintett gyermekek szüleinek összefogásával, szülői kezdeményezésére, zömmel a 2000-es években jöttek létre. Gyakorta küzdenek finanszírozási gondokkal és kerül veszélybe a működésük, mint ahogy ez pl. a CEC du Gard esetében is történt 2022 tavaszán.²

Mindenesetre Pető András és Hári Mária idején ezek a franciaországi központok még nem léteztek.

Van viszont a birtokomban egy VHS kazetta, ami valamikor az elmúlt évtizedek során került hozzám és ami egy régi, francia nyelvű szakmai kapcsolatról árulkodik:

A kazettán az *Egy emlékezetes 1981. áprilisi nap emlékére, köszönettel* szöveg olvasható, az aláíró neve Yves Bawin. A kazettán Hári Mária látható munka közben, különböző gyermekcsoportokban Budapesten a Pető Intézetben.

Yves Bawin a Pető Intézet egy kiadványában társszerzőként is közreműködött 2002-ben.³

Magáról Yves Bawin-ről képet hosszas keresgélés után sem lehet fellelni, pusztán annyi olvasható róla különböző honlapokon, hogy belga rehabilitációs szakember.⁴ Munkahelye a brüsszeli G.E.S. (Groupement d'Entraide Social) „La Famille” volt. Ez az intézmény ma is működik Brüsszelben. Honlapjuk szerint szakembereik az 1970-es évek végén látogatást tettek Budapesten a Pető Intézetben és a látottak valósággal lenyűgözték őket. Az 1980-as évek elejétől alkalmazták Brüsszelben a konduktív

¹ Wikipedia, https://fr.wikipedia.org/wiki/Éducation_conductive, (A letöltés ideje 2022. szeptember 20.)

² <https://www.objectifgard.com/2022/03/25/clarensac-le-centre-deduction-conductive-menace-le-departement-alerte-letat/> (A letöltés ideje 2022. szeptember 26.)

³ Conductive Education, Occasional Papers Number 9, (2002), Nemzetközi Pető Intézet, Budapest

⁴ <https://abpc-bvcp.be/pedagogie-historique.html> (A letöltés ideje: 2022. szeptember 18.)

nevelést, a programjukba beépítve. A „Le Journal Francophone de Budapest” 2015. március 9-ei cikke szerint Belgium volt az első olyan francia nyelvű ország, amely kapcsolatot épített ki a Pető Intézettel és ahol alkalmazni kezdték a konduktív pedagógiát.⁵

Francia nyelvterületek közül tehát ez a brüsszeli központ olyan, amellyel Hári Máriának biztosan, bizonyíthatóan élő kapcsolata volt (és ezzel a belga központtal ma is kapcsolatban áll a Pető Kar).

Ezért eredetileg ennek a szakmai kapcsolatnak a története kezdett érdekelni: azt szerettem volna megvizsgálni, hogy ennek a kialakulásáról milyen esetleges írásos nyomok, levelek találhatók ma a Hári Mária Kari Könyvtár és Forrásközpontban, melyik fél volt a kezdeményező, milyen látogatásokra, egyeztetésekre került vajon sor a két fél között.

Kisebbsajta csalódásomra a kari könyvtárban viszont semmi olyan francia nyelvű dokumentumot vagy levelet nem találtam, ami konkrétan erre a brüsszeli együttműködésre vonatkozna.

Földesi Renáta, a Pető-életút és a könyvtári anyag kiváló ismerője ugyanakkor biztatott, hogy mindenképpen érdemes alaposabban is szétnézni a könyvtárban fellelhető nemzetközi levelezésben, mert ott magától Pető Andrástól is fogok francia nyelvű leveleket találni az 1950-es évekből. Beszélgetéseinket követően kíváncsiságom fokozódott a levelek iránt.

Tudtam, hogy mind Pető, mind Hári Mária olvasott, írt és beszélt francia nyelven is, de azt feltételeztem, hogy Hári Máriához köthetően fogok több francia nyelvű levelet találni, hiszen Petőnél későbbi korban igazgatta az intézményt, amikor a konduktív nevelés fogalma már szélesebb körben ismertté vált szakmai berkekben és amikor már a nemzetközi szakmai kapcsolatok ápolása is könnyebbé vált az 1950-es évekhez képest. Tehát előzetesen úgy gondoltam, hogy a könyvtárban Hári Máriához kapcsolódóan nagyobb nemzetközi, kimondottan francia nyelvű aktivitás nyomait fogom felfedezni.

Ám ez éppen fordítva történt. Hári Máriától mindössze két francia nyelvű levélre bukkantam – ezekről később fogok szólni –, Petőtől, Pető idejéből találtam többet. A kari könyvtárban fellelhető legkorábbi francia nyelvű Pető-levél dátuma 1956. március 4-e:

⁵ JFB, le lun 09/03/2015, Méthode Pető: Par-delà les frontières

Budapest, le 4 Mars, 1956.

Monsieur le Professeur de
 Lycée d'Etat de Montluçon
 et de l'Institut Central de
 Kinésithérapie, P. Pétat
 21 Rue Rochet, Montluçon
 ALLIANCE-FRANCE

Je suis très heureux de vous adresser les renseignements
 suivants:

Notre "Institut d'Etat de Kinésithérapie" compte 160 patients
 qui suivent dans l'Institut 400 patients, qui représentent des traite-
 ments ambulatoires particuliers. - La thérapie pratiquée est la
 "Kinésithérapie Conductive" c'est-à-dire une gymnastique pédagogique / ou une
 gymnastique corrective. Elle est guère efficace par la gymnastique des
 muscles. - La thérapie consiste dans la production de réflexes conditionnels
 et de stéréotypes nouveaux pour supprimer le geste fonctionnel qui bloque
 les muscles dans ses occupations. Le patient apprend à exécuter tous les
 mouvements nécessaires pour s'habiller, pour manger, pour se coiffer et
 et pour occuper son séjour.

Le Centre de Kinésithérapie Conductive est ouvert aux étudiants
 de l'Ecole Supérieure de Pédagogie Thérapeutique, aux médecins qui y
 assistent et aux Kinésithérapeutes de l'Installation de Montluçon.
 Les communications sur la méthode pédagogique de Kinésithérapie
 Conductive et sur la rééducation motorice seront publiées dans le Centre de
 l'année 1956 en français et en anglais.

A votre question si la Kinésithérapie est organisée dans votre
 pays, nous espérons simplement que les grandes lignes de ces organisations
 il y a dans votre pays l'Ecole Supérieure de Culture Pédagogique
 Les maîtres de culture pédagogique travaillent dans les écoles aussi la formation
 de maîtres de la gymnastique corrective. Cette organisation a son service de
 services qui apprennent chaque semaine et dont nous vous expédions un petit livre.

Il y a aussi un Institut d'Etat de Kinésithérapie et des Kinésithérapeutes
 font leurs études et reçoivent un certificat qui leur permet

A legkésőbbi, a könyvtárban megtalálható francia nyelvű levélváltás 1990 márciusában keletkezett. Ekkor Hári Mária válaszolt egy svájci család megkeresésére.

Az 1956. március 4-ei keltezésű, első Pető-levélre visszatérve: ezt a levelet Pető egy bizonyos P. Pétat számára írta, aki – Pető levele alapján – a Központi Mozgásterápiai Intézet igazgatója volt a franciaországi Montluçon-ban. (A levél pontos fordítása a tanulmány végén olvasható.)

A levélben Pető megköszöni a rendszeresen érkező Revue de Kinésithérapie című folyóiratot, röviden bemutatja az intézményt, valamint leszögez néhány alapelvet (pl. azt, hogy a konduktív pedagógiai módszer nem pusztán valamiféle gyógytornát, vagy egyszerű mozgásterápiát jelent). A levél szerint ekkor a Pető által vezetett intézménynek 160 bentlakó és mintegy 400 ambuláns, speciális kezelésekre bejáró ellátottja volt. Pető leírja, hogy a terápia egyik lényeges eleme a feltételes reflexek kiváltása. A fejlesztés eredményeként a páciens megtanulja az öltözködéshez, az evéshez, a fésülködéshez szükséges mozdulatokat és szakmát is tanulhat. Pető kilátásba helyezi, hogy 1956 folyamán több részletesebb publikáció is meg fog jelenni a konduktív pedagógiáról, valamint a rehabilitációról angol, francia és német nyelven is.

Ennek a levélnek március 4. és 15. közötti hat piszkozati példánya olvasható a könyvtárban. Mire következtethetünk mindebből? A számos piszkozati példány elkészítése, a sok-sok folytonos javítgatás mind arra utalnak, hogy Pető professzor abszolút tökéletességre törekedett és maximálisan igényes volt a tartalomban, a szóhasználatban és a nyelvhelyességben egyaránt.

Érdekes megfigyelni a piszkozati példányok egymáshoz képest történt változásait, amelyek azok a dolgok, amiket Pető végül feleslegesnek ítélt és kihúzott, vagy éppen még szükségesnek tartott megemlíteni.

Az is megfigyelhető, hogy Pető is habozott a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos megfelelő szóhasználatot illetően. Az ellátottakat eredetileg „patient”-nek nevezte, de a levél egy március 8-ai változatában a „patient” szót valaki már „malade”-ra javította, ami a semlegesebb páciens (patient) helyett kifejezetten beteget jelent. Ugyanakkor Pető használta az „infirmé” szót is, ami kb. fogyatékos, rokkantat vagy nyomorékot jelent és ma egyáltalán nem szalonképes vagy elfogadott, ma szinte durvának számít, ám ezt még a levél legutolsó, március 15-ei verziójában sem javította ki vagy változtatta meg senki: a március 15-ei változatban az eredetileg használt „patient” szó „malade”-ra módosult, ám az „infirmé” változatlanul benne maradt.

Elgondolkodtató, hogy a leveleket vajon ténylegesen ki írhatta le és ki javíthatta? Biztos, hogy az ebben az időszakban készült francia levelek Pető gondolatait tükrözik, de elképzelhető, hogy azok gépbe írását nem (mindig) ő maga végezte, hanem esetleg olykor tollba mondta, diktálta – talán éppen Hári Mária-nak. A levél sorai között és a margókon kézzel írt javítgatások, áthúzások, nyilak, közbeékelések is láthatóak, tehát valaki nyelvi szempontból lektorálta, ám néhány nyelvtani hibát azért a javító is hagyott benne, ugyanakkor az illető pl. abszolút autentikusan, a francia kézírás szerinti módon formálta az „r” betűket.

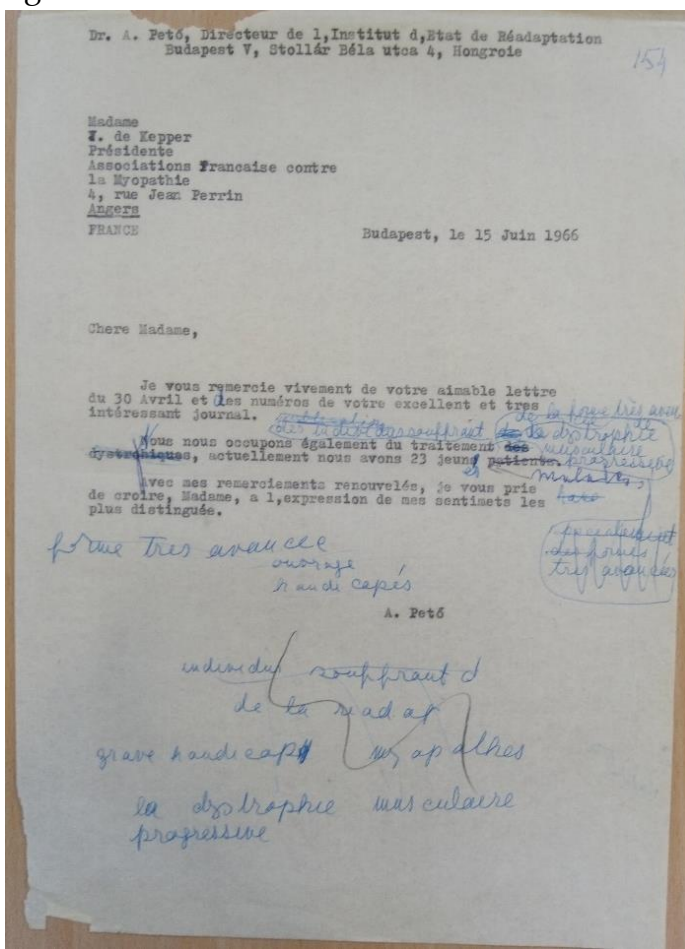
A hat piszkozatból mindenesetre rendkívül érdekesen kirajzolódik és nyomon követhető a végül legtökéletesebbnek ítélt utolsó levél megszületésének folyamata.

Pető professzor francia nyelvű leveleiről általánosságban elmondható, hogy ezek fő témái elsősorban újságokkal, szakmai folyóiratokkal kapcsolatos rendelések, reklamációk, köszönetnyilvánítás küldeményekért, néha kiegészítve a Budapesten, Pető intézetében folyó rehabilitációs tevékenység rövid bemutatásával.

Pető minden szakmai ügyben a saját lakcíméről levelezett (Stollár Béla u. 4.), tehát nem hivatali, munkahelyi címet használt, hanem a saját lakáscímét adta meg a leveleiben, oda várta a különböző küldeményeket. Ez tulajdonképpen nem is meglepő, tekintetbe véve, hogy Pető otthona gyakran inkább hasonlított valamiféle szellemi és gyógyító központra, könyvtárra, mint magánlakásra.

A francia nyelvű szakmai folyóiratok, szerkesztőségek, amelyekkel Pető a levelezése alapján bizonyíthatóan kapcsolatban állt, a következők:

- La Revue belge de Thérapeutique Physique
- Revue des Séminaires Belges de Réadaptation
- Kinésithérapie
- Revue des Questions Scientifiques
- La Tour Saint-Jacques
- Revue Française d’Osteopathie
- Revue de Kinésithérapie

Ma már nem mindegyik létezik a fenti folyóiratok közül. Mindenesetre óriási szellemi és fizikai teljesítmény ennyi folyóirattal kapcsolatban állni, ennyi szerkesztősséggel leveleket váltani, ennyi publikációt követni, főleg, ha azt is figyelembe vesszük, hogy Pető a francián kívül más idegen nyelvű szakmai kapcsolatokat is ápolt.

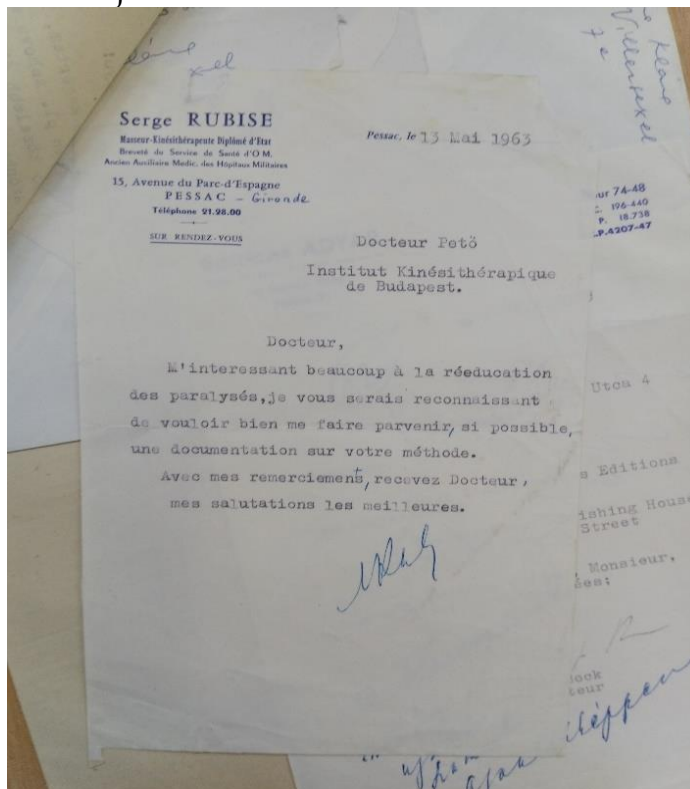
Az 1950-es és 60-as évek kommunikációs viszonyaira, a magyar belpolitikai, vagy az általános külpolitikai helyzetre gondolva, a korszak körülményei enyhén szólva távolról sem kedveztek a nemzetközi tudományos kapcsolatfelvételnek és az információáramlásnak (véggképp nem egy kelet- és egy nyugat-európai ország viszonylatában). Így már önmagában az is érdekes kérdés, hogy ezeknek a folyóiratoknak egyáltalán a létezéséről hogyan szerzett tudomást Pető az adott kor Budapestjén, hogyan volt képes felvenni a szerkesztőségekkel a kapcsolatot egy olyan időszakban, amikor a kommunikáció szinte egyedüli módját a nehézkes, lassú és komplikált postai levelezés jelentette.

A kari könyvtárban őrzött levelezésből egyértelműen kiderül, hogy a francia nyelvű szakirodalom beszerzésében Petőnek segítségére volt István (Étienne) nevű testvére, aki Párizsban élt és a Tokaj éttermet vezette.

Volt, amikor Pető amiatt írt reklamáló levelet, mert nem érkezett meg a Párizsban élő testvére által előfizetett kiadvány, vagy épp csak késett.

Itt, feljebb láthatunk egy tipikus, folyóirat ügyben írt Pető-levelet 1966 júniusából. Ebben a levélben Pető szakmai küldeményeket, újságokat köszön meg. A Budapesten folyó munkáról ennyit mond a fenti levélben: „Mi is foglalkozunk disztrófiás esetekkel, jelenleg 23 ilyen fiatal páciensünk van.” A levél piszkozati példányára ránézve nyomban láthatjuk, hogy még egy ilyen néhány soros, egyszerű témájúnak tűnő küldemény sem pillanatok alatt született meg: számtalan javításon, módosításon esett át, mielőtt elküldték volna.

A könyvtár őrzi egy francia szakember levelét is, aki Pető módszeréről érdeklődik Franciaországból 1963 májusában:

Ezzel, a Serge Rubise nevű, állami mozgásterapeuta és masszőr diplomával rendelkező szakemberrel 1967 augusztusának végén az illető budapesti látogatásáról leveleztek. A közelgő magyarországi látogatással kapcsolatos levél már Hári Mária aláírásával ment ki 1967. augusztus 31-én, tehát csak néhány nappal Pető professzor halála előtt.

Mindenképpen megállapítható tehát, hogy a hidegháborús helyzet, a távolság és a kommunikációs nehézségek ellenére Pető az 1950-es és 60-as években a francia nyelvterületeket illetően is feltétlenül benne volt a nemzetközi tudományos élet vérkeringésében: követte, olvasta a francia nyelvű publikációkat, szakemberekkel és folyóiratokkal tartott fenn szakmai kapcsolatokat.

Még Guy Tardieu-vel, a 20. század közepének ismert és elismert francia neurológusával is tudtak egymásról és leveleket is váltottak.

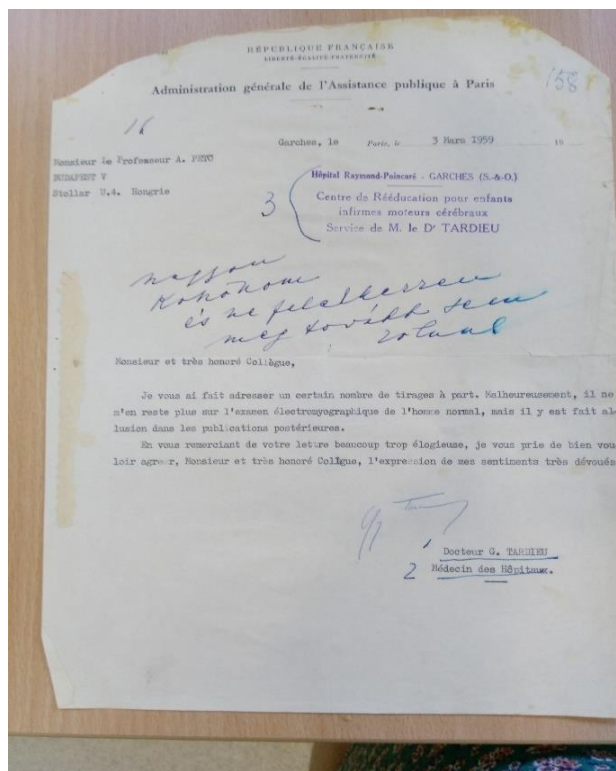
Tardieu professzorról pontos életrajzi adatokat vagy fényképet hosszas keresgélés után sem sikerült találni, de annyi biztosan tudható, hogy a patinás bicêtre-i kórházban, ill. Garches-ban a Raymond Poincaré kórházban (mindkettő Párizs, illetve Párizs elővárosa) tevékenykedett az 1950-es években.

Munkássága több tekintetben is úttörőnek tekinthető. A mindaddig a legkülönbözőbb tüneteket mutató páciensekkel együtt kezelt cerebrális parézisben érintetteket – elsőként – elkülönítette a többiektől és külön figyelte meg, ill. külön terápiában részesítette őket.⁶ 1955-ben megalkotta az Infirmite Motrice Cérébrale (IMC) fogalmat, ami a cerebrális parézis hivatalos francia elnevezése.⁷ Szintén az ő nevéhez fűződik az ún. Tardieu-skála: Guy Tardieu érintettségük mértéke, foka alapján, egy skála szerint csoportosította a cerebrális parézis tüneteit mutató pácienseit. Önálló intézményt azonban nem hozott létre, különböző kórházakban végezte gyógyító és kutató tevékenységét.⁸

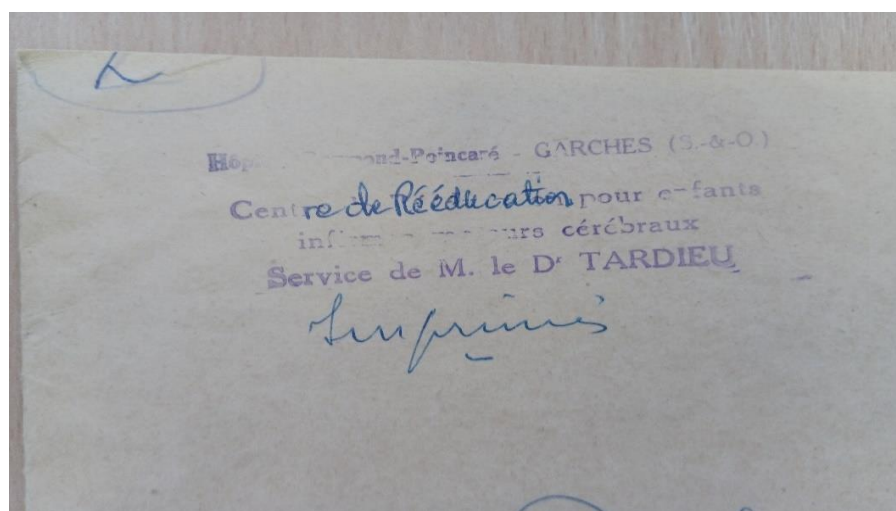
⁶ <https://informations.handicap.fr/a-infirmité-motrice-cerebrale-3136.php> (A letöltés ideje: 2022. szeptember 10.)

⁷ Un pas pour Mathieu et les autres... <https://www.unpaspourmathieu.org/482+quest-ce-que-linfirmité-motrice-cerebrale-imc.html> (A letöltés ideje: 2022. szeptember 15.)

⁸ Du soin à la personne, Dunod, 2013, pp. 177–181., Pierre Ancet: Le handicap moteur cérébral

A feljebb látható levelet – amelynek még a borítékja is megtalálható a Pető Kar könyvtárában – Guy Tardieu 1959. március 3-án írta Petőnek. A levélpapíron világosan kivehető Tardieu akkori munkahelyének, a Garches-ban található Raymond Poincaré kórháznak a pecsétje, ezen belül Tardieu részlegének neve, ami „CP-s gyermekek rehabilitációs központja”:

A rövid levélben – „Igen Tisztelt Kolléga” megszólítás után – tudományos publikációk, különnyomatok cseréjéről, küldéséről esik szó. Tardieu professzor ekkor már Pető egy korábbi levelét köszönte meg, tehát nem ez volt köztük az első kapcsolatfelvétel.

A levélre Pető kézzel ráírta a röviden elképzelt, tervezett válasz lényegét: „Nagyon köszönöm és ne feledkezzen meg tovább sem rólunk.”

1959 augusztusában Petó professzor küldeményeket, különnyomatokat köszönt meg Tardieu-nek, biztosítva nagyra becsült kollégáját arról, hogy a Tardieu által küldött anyag rendkívül érdekes volt.

Több leírásban rábukkanhatunk Hári Mária francia nyelvű kapcsolatainak nyomaira, aki 1967 ősztől, Petó halála után a Petó Intézet vezetője lett.

Pontosan tudható például, hogy 1977-ben a brüsszeli „La Famille” központ szakemberei látogatást tettek Budapesten a Petó Intézetben, vagy hogy 1981 áprilisában a „La Famille” központ nemzetközi konferenciát szervezett a „Petó módszerről” Brüsszeltől nem messze, a belgiumi La Hulpe-ben, ahol részt vett Hári Mária, a Petó Intézet főigazgatója és Ester Cotton angol mozgásterapeuta is.⁹

A kimutatható, már utazások formájában is megnyilvánuló, francia nyelvterületekkel kapcsolatos nemzetközi aktivitás ellenére mindössze két, Hári Máriahoz köthető francia nyelvű levél található a kari könyvtárban.

Az első a feljebb már említett, Serge Rubise masszőr-mozgásterapeuta számára 1967. augusztus 31-én írt levél, amelyben a francia szakember tervbe vett magyarországi látogatásáról esik szó. Ebben a levélben Hári doktornő is leszögezett néhány alapelvet a konduktív nevelési rendszerrel kapcsolatban, pl. hangsúlyozta, hogy ez inkább összetett, teljes pedagógiai módszer, mint gyógytorna vagy egyszerű mozgásterápia. Arról is írt, hogy angol nyelvű publikációkkal tudnak szolgálni a Budapesten folyó munkáról, ám egy rövid látogatás nem elég ahhoz, hogy a nevelési módszert megismertessék az érdeklődővel.

A második és egyben utolsó francia nyelvű levél, ami Hári Máriaéhoz köthető, 1990 márciusában keletkezett. Ebben a levélben a doktornő egy Svájcból érkezett megkeresésre válaszolt. A svájci érdeklődő egyrészt beszédfejlesztési lehetőség iránt érdeklődött egy hétéves, korához képest keveset beszélő gyermekkel kapcsolatban, másrészt pedig német nyelvű prospektusokat kért a budapesti intézményben folyó munkáról, úgy, hogy ezekért kész lett volna fizetni is.

Hári Mária a válaszában megírta, hogy ennek a gyermeknek a számára nem a Petó-terápia a legmegfelelőbb, már csak azért sem, mert Budapesten nem fogják tudni a gyermeket német beszédre tanítani, másrészt pedig azt a tájékoztatást adta, hogy az intézmény nem rendelkezik német nyelvű, a konduktív pedagógiát ismerető prospektusokkal.

Tehát a válasz tulajdonképpen minden tekintetben negatív, mégis figyelemre méltó, hogy a doktornő vette a fáradságot és fontosnak tartotta a kulturált, precíz válaszadást.

A levélre kézzel írta rá a tervezett választ. A svájci levél egyébként már a Kútvolgyi út 6. alatti hivatali, intézményi címre érkezett és amint ez látható, iktatták is – ez is mutatja, hogy mennyit változtak az idők és az ügykezelési rendszer az 1960-as évek óta:

⁹ <https://abpc-bvcp.be/pedagogie-historique.html> (A letöltés ideje: 2022. szeptember 18.)

M. A. J. Seherjibashian
Bachstr. 9
CH-8280 Kreuzlingen
Suisse

9/21/1990/F
Le 8 Mars, 1990.

Mozgásszűrtek
Pető András Nevelőképző
és Nevelőintézet
1125 BUDAPEST, XII., Küivölgyi út 6.
HONGRIE

Chers Messieurs,

*
La famille Herbert Kuhn a un enfant de 7 ans qui parle un peu l'Allemand, mais pas assez pour son âge. Il aurait besoin d'une logothérapie (thérapie de parler) pour parler mieux l'Allemand.

Je viens d'apprendre que Dr. Marie Hári a une méthode dite de "CONDUCTIVE EDUCATION" pour cette thérapie. Ses parents voudraient l'amener à votre Institut pour thérapie. Je vous serais reconnaissant si vous m'envoyez votre prospectus (avec prix) en Allemand aussitôt que possible.

En vous remerciant à l'avance, Je vous prie d'accepter mes meilleures salutations.

* mon petit-fils

M. A. J. Seherjibashian

Évforduló	Dátum
Érkezett	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11
Előzetes	1990.03.11

Nous n'avons pas de prospectus pour donner des renseignements sur ce que nous faisons. Si votre petit-fils doit apprendre à parler notre institut n'est pas bon pour lui car nous ne pouvons pas lui apprendre à parler l'allemand.

1990-03-14 r = 90

CS Scanned with CamScanner

A konduktív pedagógia e két meghatározó személyiségének francia nyelvű leveleit látva az első fogalmak, amik a levelek olvasójának eszébe jutnak a lenyűgöző maximalizmus, a tökéletességre való feltétlen törekvés, az elképesztő lendület és a munkabírás.

A teljes nemzetközi levelezést nézve a francia talán csak egy csepp a tengerben, ám mégis lehengerlő, hogy ebbe is mennyi energiát fektettek, hogy mennyi időt szántak rá: világosan érezhető a levelekből, hogy a francia nyelvű kapcsolatok ápolását Pető András és Hári Mária is mennyire fontosnak tartották már az 1950-es és 60-as évek Magyarországon is, amikor a kommunikáció lehetőségei még erősen korlátozottak voltak és a nemzetközi tudományos kapcsolattartást a politikai helyzet sem segítette.

A tanulmányban szereplő valamennyi levél lelőhelye a Semmelweis Egyetem Pető András Karának Hári Mária Kari Könyvtár és Forrásközpontja, Pető András és Hári Mária nemzetközi levelezése.

Külön köszönet illeti dr. Földesi Renátát és dr. Lengyel Jánost, akik figyelmemet erre az anyagra irányították, valamint Végh Juditot és dr. Kollega Tarsoly Istóánt, akik segítettek a levelek megtalálásában.

Az 1956. március 4-ei keltezésű (legkorábbi) Pető-levél pontos fordítása

Címzett:

P. Pétat úr, az Állami Rehabilitációs Tanulmányok Iskolájának tanára, a Központi Mozgásterápiai Intézet igazgatója, II Racine utca, Montluçon – Allier
Franciaország

Budapest, 1956. március 4.

Professzor Úr,

a következő információkat tudom önnek megerősíteni:

A mi „Országos Mozgásterápiai Intézetünk”-ben 160 bentlakó páciens van, 400-an pedig ambuláns jelleggel kapnak speciális kezelést.

A nálunk alkalmazott terápia a „Konduktív Mozgásterápia”: ez egy pedagógiai alapú torna, nem pedig gyógytorna. Kevésbé hatékony az izmok pusztá tornáztatása. A terápia abban áll, hogy feltételes reflexeket és új sztereotípiákat, kapcsolatokat alakítunk ki annak érdekében, hogy megszüntessük azokat a funkcionális zavarokat, amelyek megakadályozzák a sérültet cselekedetei végrehajtásában. A páciens megtanulja végrehajtani az összes szükséges mozdulatot az öltözködéshez, az evéshez, a fésülködéshez és egy szakma végzéséhez.

A konduktív mozgásterápiás tanfolyam elérhető (nyitott) a Gyógypedagógiai Főiskola hallgatói számára, a terápia iránt érdeklődő orvosok számára és intézetünk mozgásterapeutái számára egyaránt.

A konduktív pedagógiai mozgásterápiai módszerről és a mozgásszervi rehabilitációról 1956 folyamán több tanulmányt fogunk közölni franciául és angolul (*kézzel hozzáírva: németül*).

Kérdésére válaszolva, miszerint a mozgásterápia meg van-e szervezve országunkban, pusztán nagy vonalakban bemutatjuk az alábbi szervezeteket:

Létezik hazánkban egy Testnevelési Főiskola. Az iskolákban a testnevelő tanárok (*kézzel odaírva: akik ezen a főiskolán végeztek*) a gyógy-testnevelő tanárok szerepét is betöltik. Ennek a szervezetnek van havonta megjelenő folyóirata, amelyből küldünk önnek egy számot.

Létezik egy Állami (Országos) Traumatológiai Intézet is, ahol gyógytornászok (mozgásterapeuták) tanulnak és olyan tanúsítványt (bizonyítványt) kapnak, ami lehetővé teszi számukra, hogy traumatológiai és orthopédiai jellegű tornával foglalkozzanak.

Megköszönve szolgálatát (segítségét) a „Revue de Kinésithérapie”-val (Fizikoterápia folyóirat) kapcsolatban – ami rendszeresen érkezik a számunkra –, kérem, fogadja megkülönböztetett hálám kifejezését (*udvariassági formula*).

A. Pető

V., Stollár Béla u. 4.,

Budapest, Magyarország

(Hollósy Helga fordítása)